Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

19.11.2018

Neuvotteleva virkamies
Maija Heinonen

Maa-ja metsätalousvaliokunta

UTP-DIREKTIIVIEHDOTUS (Epäterveistä kaupan käytännöistä yritysten välisissä suhteissa elintarvikeketjussa)

Maatalouden erityiskomitea hyväksyi 1.10.2018 puheenjohtajan esittämän neuvottelumandaatin trilogien aloittamiseksi Euroopan parlamentin kanssa. U-jatkokirjeessä kuvatun mukaisesti neuvottelumandaatissa oli huomioitu hyvin sekä valtioneuvoston että eduskunnan maatalousvaliokunnan esittämät kannat liittyen soveltamisalan laajentamiseen, täytäntöönpanoajan pidentämiseen sekä kansalliseen liikkumavaraan koskien viranomaisen toimintaan liittyviä asioita kuten sakkojen määräämistä ja valittajan henkilöllisyyden salassapitoa.

Euroopan parlamentissa mandaatti neuvottelujen aloittamiseen hyväksyttiin 25.10.2018 Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan hyväksymän mietinnön pohjalta. Osapuolet ovat kokoontuneet jo kaksi kertaa ja kolmas trilogi pidetään 21. marraskuuta. Kolmatta trilogiaa varten puheenjohtajamaalle myönnettiin 12.11.2018 uudistettu neuvottelumandaatti (13657/18). Kyseisessä asiakirjassa on esitetty Euroopan parlamentin muutosehdotukset sekä puheenjohtajamaan niitä koskevat ehdotukset neuvoston kannoiksi.

Yksi tärkeimmistä neuvottelujen aiheista on direktiivin soveltamisala, mitä Euroopan parlamentti esittää laajennettavaksi koskemaan kaikkia toimijoita. Soveltamisalan laajentamisessa on kuitenkin huomioitava neuvoston oikeuspalvelun antama lausunto, minkä mukaisesti soveltamisalaa voidaan ehdotuksen oikeusperustan SEUT artiklan 43(2) puitteissa laajentaa vain, jos sääntely on tarpeen jonkin yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteen saavuttamisen kannalta. Neuvostossa hyväksytyn alkuperäisen mandaatin mukaisesti direktiiviä sovellettaisiin epäreiluihin kauppatapoihin, kun myyjänä on pieni tai keskisuuri yritys ja ostajana keskisuurta suurempi yritys. Jäsenmaat voisivat kuitenkin laajentaa soveltamisalaa kansallisesti artiklan 8 nojalla. Päivitettyyn neuvoston mandaattiin ei vielä sisälly tätä koskevaa kompromissiehdotusta. Soveltamisalaan on kuitenkin Euroopan parlamentin ehdotuksen mukaisesti lisätty kauppaan kiinteästi liittyvät palvelut.

Euroopan parlamentti on esittänyt epäreilun kauppatavan yleismääritelmää, minkä osalta ratkaisuna tulee todennäköisesti olemaan, että se lisätään direktiivin johdanto-osaan mutta ei itse direktiiviin.

Kiellettävien kauppatapojen luetteloon parlamentti on esittänyt yhteensä 41 uutta kauppatapaa. Puheenjohtajamaan ehdotuksen mukaisesti suurinta osaa näistä ei hyväksyttäisi. Myöskään parlamentin lisäyksiä koskien kirjallisia sopimuksia, viranomaisten toimivaltaa, delegoitua säädösvaltaa sakkojen määräämisestä ja kansallisia observatoreja ei hyväksyttäisi. Näitä tarkastellaan kuitenkin myöhemmässä vaiheessa.

Sekä neuvoston että Euroopan parlamentin tavoitteena on saada asiasta poliittinen sopimus vielä ennen joulua. Suomi kannattaa neuvottelujen nopeaa etenemistä.